

Forfatter: Laub, Hardenack Otto Conrad

Titel: BREV TIL: Laub, Hieronymus FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1830-01-16)

Citation: Laub, Hardenack Otto Conrad: "BREV TIL: Laub, Hieronymus FRA: Laub, Hardenack Otto Conrad (1830-01-16)", i *Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (1. bind)*, Karl Sehønbergs, s. 18. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002252230-001-shoot-L0022522300010011.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Biskop Otto Laubs Levnet - En livsskildring i breve (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kjøbenhavn, 16. Januar 1830.

Længes Du nu, kjære Fader! efter et ordentligt Brev? Ja det er rigtignok en skammelig Tid, siden jeg skrev, og jeg længes saa inderlig efter at udtømme mig for Dig. Men nu har jeg saadan en Mængde at fortælle, at jeg neppe kan fortælle Noget. Der har ogsaa været en Tid, da jeg langt mere trængte til at skrive til Dig; men, Gud ske Lov! den Tid er nu lykkelig forbi. Om den kan Du se i et Brev, jeg idag sender til Sanne, og som Du kan tilbytte Dig. Det var i den Tid, da jeg med saadan en oprigtig Beundring maatte tænke paa, hvor flittigt og fromt Frederik havde læst til sin Examen, og med dyb Skamfuldhed sammenlignede min mismodige Stemning med hans. Men det er lykkelig overvundet. I Søndags celebrerede vi Din Geburtsdag hos Tante Jette. Frederik kom Kl. 9½, men desto værre, det Brev, som var kommet samme Dag med Posten, kunde ikke bidrage til at gjøre os gladere. Vi saae jo deraf, hvor trykkende Terminen endnu er Dig. Dog i Tirsdags gjorde vi det om igjen, og da med høj Jubel; og vi drak Din Skaal i Biskop. Men Du vil vel høre Noget om Examen selv. Jeg vil skrive Spørgsmaalene op i den Orden, hvori vi fik dem Mandag, Tirsdag og Torsdag mellem Jul og Nytaar [her fulgte nu Spørgsmaalene]. Til mundtlig Examen kom jeg først op under Hohlenberg i Job 38 fra Begyndelsen (hvortil Du en Gang har afskrevet mig en Oversættelse), Jeg har anvendt megen Umage paa Hebraisk og navnlig paa Job, og jeg var overbevist om, at Hebraisk var det, jeg kunde allerbedst. Bogen er jo temmelig svær, men paa dette Sted var netop ingen Vanskeligheder. Jeg var temmelig forvirret, oversatte stødende og forstod ikke ret hans Spørgsmaal. Derefter s. 19 kom Jens Møller med Kirkehistorie. Han spurgte om Noget, som skulde være svært, men jeg syntes dog godt om Spørgsmaalet, men kunde ikke mere end det Nødtørftige. Desuden var jeg endnu forvirret. Hertil føjede han et Spørgsmaal ex historia dogmatum, som jeg aldrig havde læst, men som jeg dog kom taalelig fra. Han endte med: Prorsus mihi satisfacisti, som hos, ham ikke betyder stort. Nu kom P. E. Müller, hvem jeg var allermost bange for. Han spurgte mig om Forholdet imellem det religiøse og det rationelle Moralprincip, om den praktiske Vigtighed af Trinitetsdogmet, og om det Spinoziske System (i naturlig Theologi). Zeuthen hørte derpaa og sagde, det gik i det Hele meget godt. Professoren var den hele Tid saa overordentlig venlig og endte med de Ord: doctrinæ Tuæ soliditatem agnosco. Clausen var jeg ogsaa bange for, især for at jeg ikke skulde kunne oversætte, om jeg fik et Sted af de paulinske Breve; til Lykke fik jeg Lukas 10 og 17. Vilhelm hørte paa det, og syntes, jeg læste saa smukt op. Oversættelsen gik sindigt og godt, og jeg svarede ret godt paa Adskilligt. Clausen roste tilsidst min eruditionis copiam et iudicii maturitatem, quorum jam specimina Tua scripta vidi egregia documenta. Han havde hørt længe paa mig, og jeg tænkte nok, han vilde ikke sige dette, hvis han ikke trode, det blev eg regie. Men min mundtlige Examen har dog neppe kvalificeret sig til denne Karakter, og det er uden Tvivl ene det Skriftlige, der har skaffet mig den. Jeg var ogsaa i en ganske anden rolig Stemning, medens jeg skrev, og Spørgsmaalene vare jo uhyre lette. Jeg havde trot, jeg maatte ved Examen komme i en Art. Extase, dersom det skulde gaa ret godt; men jeg var den hele Tid ganske rolig, ja ærgrede mig næsten over s. 20 denne Tilstand, som jeg syntes altfor meget lignede Ligegyldighed; men nu ser jeg, at det just har været den rette Stemning, og jeg har oven i Kjøbet den Glæde, at hvad jeg saaledes har skrevet, ikke er en Følge af en øjeblikkelig Stemning, og saaledes mere indestaar mig for, hvad jeg kan. Jeg udkastede gjerne hurtigt min Plan (hurtigt, syntes jeg, maaske ½ Time; Andre vare meget raskere), tænkte derpaa temmelig nøje paa Indledningen (jeg synes, det er vigtigt, at komme vel ind i sin Materie), men Resten skrev jeg da saa rask som muligt, og Meget blev derfor ogsaa ganske anderledes, end jeg havde tænkt mig det. Naar jeg gik bort, som aldrig var før i det allersidste Øjeblik, naar Bindsbøll havde sagt, at Klokken var over, da var jeg gjerne tilfreds, men turde dog aldrig ret stole derpaa, fordi jeg aldrig havde faaet Tid til at læse igjennem, hvad jeg havde skrevet, og aldrig kunde huske, hvad jeg havde skrevet. Da derfor nogle Dage var gaaet hen efter Examen, var jeg temmelig urolig derover, og blev meget glad, da Swane fortalte mig om Onsdagen, at hans Svoger [Clausen] vilde strax tage fat paa mit og da om Eftermiddagen sige mig, hvorledes det var. Da jeg kom derind, var han meget venlig og sagde, at jeg kunde være meget vel tilfreds, det havde været ham en Fornøjelse at læse det; kun Et var ikke saa godt, det Exegetiske, fordi jeg havde opholdt mig for meget ved det Dogmatiske i Stykket; men Grunden, mente han, var, at jeg havde lagt en vidtløftigere Plan, end Tiden tillod mig at udføre [Mark. 1, 1-13]. Videre sagde han, at dersom jeg vilde op første Dag, behøvede jeg ikke at sige "Noget til Dekanus; han vilde nok sætte mig til den Dag. Jeg spurgte, om han havde læst Nr. 10 (Silvferbergs); s. 21 han svarede nej, og jeg undrede mig over, at han desuagtet kunde antage mit for det bedste, og det maatte han jo for at være vis paa, at: jeg kom op første Dag. Mine tre filosofiske erklærede han for de bedste, uagtet jeg (før Examen) havde været mest bange for dem, og slet ikke (især i Apologetiken) havde kunnet huske, hvorledes P. E. Müller tog det. Men jeg tror, netop derfor er de bleven bedre. Fredag Formiddag kunde man faa sine Karakterer at vide hos Dekanus (Jens Møller). Han tog imod mig med de Ord: „Han kunde glæde mig med den Efterretning, at Mit var særdeles godt, og de havde Alle været enige i, at det var det bedste, uagtet der var Folk, som det vel var værd at rivalisere med, navnlig Silvferberg.“ Heraf sluttede jeg da, at det skulde betyde egregie. Han lovede mig at komme op om Tirsdagen. Mandag Aften gik jeg omkring, og var først hos P. E. Müller. Visiten var kort og ubetydelig; vi talte om mine Brødre, om Leveveje o. s. v.; han endte med: „Han vilde ikke ønske mig Lykke, det behøvedes ikke.“ Clausen var meget kort, skjøndt dog ogsaa han sagde mig Komplimenter. Jeg syntes bedst om den Visit, og var overhovedet ikke meget glad ved de mange Komplimenter, som jeg maatte frygte ikke at fortjene den følgende Dag; og Udfaldet viste, jeg havde Ret. Hos Hohlenberg var jeg længe. Efterat han havde talt en Del om mine Specimina, f. Ex. han kunde ikke begribe, hvor jeg havde kunnet skrive saa Meget, og det var sjældent, at man efter at have skrevet saa langt, tilføjede, at Tiden ikke tillod at, skrive Mere (det tror jeg dog ikke, jeg har gjort), talte vi om Hebraisk, om Septuaginta, om Schilo i

Gen. 49 o. s. v., og han havde neppe ventet, at jeg, der lod saa lærd, s. 22 skulde svare saa simpelt den næste Dag. Hos Jens Møller var jeg ogsaa kun kort, men tik dog, tror jeg, her i den korte Tid den meste Ros. „Han havde set af mit Petitum, sagde han, at Du havde været min første Lærer, og han havde tiltænkt Dig en Satisfaktion: naar jeg havde været oppe, vilde han udlevere mine Specimina, for at jeg kunde vise Dig dem; men jeg maatte bringe dem tilbage til ham igjen, da de skulde deponeres i Arkivet.“ Til Lautrup, en theologisk Kandidat og Manuduktør, havde han sagt, at Silvferbergs Specimina vel vare gode, men ikke saa smagfulde som mine. Vi vare i Alt 10 oppe, og af dem var der 4 haud, Resten laud. — Jeg har nu skrevet Alt, hvad jeg vidste om mig selv; jeg har rost mig nok; men Du maa derfor ikke tro, at jeg er saa indbildsk, som jeg lader. Ingen veed bedre, end jeg selv, hvor lidt jeg har fortjent et saadant Udfald enten for min Flid eller mine Kundskaber, og Ingen kan mere erkjende det Hele for en Gave, end jeg, som for en Maanedstid siden kun arbejdede paa at undgaa et hand. Det er ligesaa meget Praleri, nu at ville paastaa min Uværdighed, som at ville broute af mit Held; men for Dig, kjære Fader! kan jeg tale rent ud om begge Dele, og Du veed, at det kun er skrevet for Dig og for dem, som kan forstaa mig. Jeg veed, Du tror mig ligesaa oprigtig, naar jeg siger: jeg veed, jeg havde ikke fortjent det saa godt, som naar jeg glæder mig over min Lykke, eller naar jeg siger, jeg kunde min Job bedre, end jeg viste ved Examen. Det er besynderligt nok: Job var det af Alt, jeg troede at kunne bedst, dernæst Kirkehistorien, og begge Dele gik slettest. At det gik saa godt i de filosofiske Discipliner var en ren Lykke, da jeg kom op i det, jeg kunde bedst. Jeg s. 23 har haft i Sinde at afskrive mit Petitum til Dig, men jeg faar hverken Tid eller Plads idag. Jeg befinder mig nu i en herlig Tilstand; kun har jeg nu faaet Tid til at længes; og I kan være visse paa, at det ikke skal være længere end til Foraaret, før I se mig. Men inden den Tid, ja i det Mindste ligesaa tidlig, som I faa dette, venter jeg at høre, hvad I har sagt om mig; thi Eder har jeg dog overrasket, om ikke Sanne (og, som jegser, heller ikke George); og jeg har bildt mig ind, at min Lap skulde baade kunne gjælde for et ordentligt Gratulationsbrev, og tillige for en Tid skulde kunne forjage Terminssorgerne; og nu længes jeg rigtignok meget, meget efter at bestyrkes i min Indbildskhed. Jeg skulde nu skrive Breve til Mange i Frørup, til Tante Hanne, George, Herman [Bindesbøll] o. s. v., men nu maa det for det Første blive ved Fader (og Sanne i Faaborg); jeg skal ogsaa skrive til Roskilde, og til Jensen i Soderup o. s. v., og min Tid er saa knap. Ja, nu le I vel Alle, men sandt er det: jeg har endnu ikke haft Tid til Andet end at informere (thi det har jeg gjort endogsaa imellem skriftlig og mundtlig Examen), gjøre Visiter, spise til Middag hos Tante Jette, Swanes, Wleugels, — og drive; og nu skal jeg oven i Kjøbet gaa om og hilse paa Professorerne for at faa Attester for at søge — Borchs Kollegium, som Professor P. E. Müller har raadet mig. Igaar aflagde jeg Kandidateden, efter at have hørt en virkelig smuk Tale af P. E. M. — Jeg kan ikke slutte dette Brev uden at sige Lidt om alle de Mange, hvis Deltagelse har været mig saa velgjørende, ja uundværlig i denne Tid, Zeuthen, Frederik, Vilhelm, George før han rejste, Tante Jette [Fru Jette Petersen, Søster til Laubs Moder, dengang boende som Enke med sin Datter i s. 24 Kjøbenhavn; sine sidste Leveaar tilbragte hun hos Laubs i Haagerup Præstegaard, hvor hun døde]. Hun har ikke blot inviteret mig til sig (hver Tirsdag, naar jeg vilde og kunde), men i den senere Tid ladet mig sidde og læse hos sig, da jeg selv intet Brænde havde, men havde kjøbt Kul, som ikke vilde brænde; en saadan reel Hjælp er i en saadan Tid af mindst Betydenhed, men den Kjærlighed og Omhu, som jeg læste hos dem Alle, var mig den største Opmuntring. Hertil hørte ogsaa Breve hjemmefra, som rigtignok kun sjældent kom direkte til mig, men dog undertiden kom. Ogsaa de Breve, der kom til Andre, vare mig usigelig kjære. Jeg tænkte tidt i min melankolske Periode paa at skrive til Dig; men jeg begav det igjen; det kunde jo ikke være blevet et Brev til at opmuntre Dig. Hils min kjære Moder, Tante Hanne og alle mine mange Sødskende i Frørup og paa Sludegaard (jeg venter, at Gratulationerne nu vil strømme ind paa mig, som Ansøgningerne paa Baron Goldkalb).

Og lev nu vel, uden Terminssorger! — Din Otto.